

**Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu
Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej
za rok 2024**

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 został przyjęty Uchwałą Nr LXXIII/743/2024 Rady Miasta Sandomierza z dnia 27 marca 2024 r. Monitorowanie programu jest zadaniem realizowanym przez Zespół Interdyscyplinarny na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Burmistrz Miasta Sandomierza przedkłada do Rady Miasta Sandomierza w terminie do 31 marca każdego roku sprawozdanie z realizacji programu za poprzedni rok kalendarzowy.

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030 skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Sandomierz, niezależnie od wieku, płci, pełnionej roli społecznej, w szczególności do:

- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- przedstawicieli instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi
- przemocą, pracujących na rzecz dziecka i rodziny,
- społeczności lokalnej.

Głównym celem programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz minimalizacja zjawiska przemocy na terenie miasta Sandomierza.

Osiągnięcie powyższego celu jest możliwe poprzez realizację celów szczegółowych:

1. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom, rodzinom doznającym przemocy domowej.
2. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
3. Zwiększenie efektywności działań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się pomocą osobom, rodzinom dotkniętym przemocą.

ZAPEWNIENIE KOMPLEKSOWEJ POMOCY OSOBOM, RODZINOM DOZNAJĄCYM PRZEMOCY DOMOWEJ

Na terenie miasta Sandomierza funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, który został powołany Zarządzeniem nr 13/2025/OPS Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 20 stycznia 2025r. Obsługę organizacyjno-techniczną i finansową Zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu. Aktualny skład Zespołu liczy 22 osoby reprezentujące 7 instytucji. Specjaliści wchodzący w skład Zespołu podnoszą swoje kompetencje, wymieniają się doświadczeniami w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej, stale współpracują w ramach prac grup diagnostyczno- pomocowych jak również podejmują działania profilaktyczne w celu zapobiegania zjawisku przemocy.

Podejmowanie działań interwencyjnych w ramach procedury „Niebieskie Karty” następowało w każdej sytuacji, która tego wymagała. W 2024 roku wpłynęło do Zespołu Interdyscyplinarnego 53 formularze Niebieskie Karty, z tego :

- 38 procedur NK wszczętych przez Komendę Powiatową Policji w Sandomierzu,
- 1 procedura NK wszczęta przez Komisariat Policji w Gorzycach,
- 2 procedury NK wszczęte przez Komisariat Policji w Dwikożach,
- 1 procedura NK wszczęta przez Komendę Powiatową Policji w Opatowie,
- 6 procedur NK wszczętych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu,
- 5 procedur NK przesłanych do Zespołu Interdyscyplinarnego w Sandomierzu przez inne Ośrodki Pomocy Społecznej.

W 2024 roku odbyło się 12 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, 107 posiedzeń grup diagnostyczno- pomocowych (w tym 8 grup o poszerzonym składzie), zakończono 42 procedury „Niebieskie Karty” (w tym 9 wszczętych w 2023 roku). Zakończone „Niebieskie Karty” były monitorowane przez okres dziewięciu miesięcy od daty zakończenia. Nie było przypadków, w których zaistniała potrzeba zapewnienia dzieciom ochrony w trybie art. 12 a ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej lub osób, którym zapewniano schronienie interwencyjne w Ośrodkach Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej.

Rodziny objęte procedurą „Niebieskie Karty” w 2024 r. były monitorowane przez pracowników socjalnych OPS w Sandomierzu oraz przez dzielnicowych KPP w Sandomierzu. W razie konieczności udzielano odpowiedniego wsparcia: finansowego, pomocy w postaci pracy socjalnej, pomocy prawnej oraz wsparcia psychologicznego, edukowano w zakresie przysługujących praw i możliwości uzyskania pomocy. Osoby dotknięte przemocą w rodzinie mogły skorzystać z pomocy specjalistów w ramach Punktu Interwencji Kryzysowej działającego przy OPS oraz Punktu Edukacyjno – Konsultacyjnego działającego przy ul. Mariackiej 1 w Sandomierzu.

Tabela nr.1. Liczba porad udzielonych w Punkcie Edukacyjno-Konsultacyjnym w 2024 r. :

Wykaz udzielonych porad w PEK-u:	2024
Liczba osób ogółem	104
Osobom uzależnionym	29
Osobom współuzależnionym	27
Osobom uzależnionym od narkotyków	2
Inne uzależnienia (leki, hazard)	1
Dot. problemu przemocy (ofiary przemocy i sprawcy)	3
Porady prawne	0
Inne (problemy małżeńskie, wychowawcze, kryzysy życiowe)	42

Tabela nr. 2. Liczba porad udzielonych w Punkcie Interwencji Kryzysowej działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej w 2024 r.

Wykaz udzielonych porad w PIK-u :	2024
Osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym	18
Osobom doznającym przemocy	4
Osobom z problemami rodzinnymi	25

ZINTENSYFIKOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Podnoszenie wiedzy i świadomości społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz uwrażliwienie lokalnej społeczności na problematykę krzywdzenia słabszych w 2024 roku prowadzono poprzez :

- zamieszczanie informacji o miejscach udzielających pomocy i wsparcia na stronie internetowej, tablicach ogłoszeń w OPS, Urzędzie Miasta, OR PCK, placówkach służby zdrowia, placówkach oświatowych, świetlicy środowiskowej,
- rozpowszechnianie ulotek, plakatów, materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- podnoszenie tematyki przeciwdziałania przemocy na imprezach kulturalnych, imprezach rekreacyjnych i integracyjnych,
- organizowanie pogadanek dla uczniów, seniorów, społeczności lokalnej z przedstawicielami Policji,
- realizowanie programów terapeutycznych,
- opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach kryzysowych związanych z przemocą w rodzinie dla osób realizujących te zadania,
- prowadzenie wśród dzieci i młodzieży profilaktyki w zakresie przeciwdziałania agresji i przemocy, -

organizację zajęć edukacyjno-profilaktycznych, spotkań z wychowawcami, spotkań indywidualnych i grupowych z pedagogiem szkolnym, psychologiem, realizację programów profilaktycznych, a także poprzez rozwijanie pozytywnych relacji społecznych między uczniami, wzmacnianie zachowań prospołecznych,

- organizowanie pogadanek i zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży na temat form i szkodliwości przemocy oraz konstruktywnych sposobów reagowania w jej obliczu,
- organizowanie lub współorganizowanie konkursów, kampanii społecznych, akcji edukacyjnych,
- rozpowszechnianie wśród dzieci, młodzieży, rodziców materiałów informacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie, dostępnych form pomocy i wsparcia,
- rozpoznawanie, diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- współpracę z kuratorami sądowymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Świetlicą Środowiskową, Placówką Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie”, instytucjami pozarządowymi.

PROWADZONE DZIAŁANIA PRZEZ REALIZATORÓW PROGRAMU

Przedszkole Samorządowe nr 1 w Sandomierzu:

- diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinach wychowanków (rozmowy z rodzicami i dziećmi),
- realizacja programu profilaktycznego,
- pedagogizacja rodziców przez pracownika Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej podczas spotkań „Korzyści i zagrożenia wynikające z używania komputera i Internetu”, „Przyczyny przemocy oraz zachowań agresywnych dzieci i młodzieży”,
- organizowanie zajęć dla dzieci z psychologiem i pedagogiem na temat przemocy oraz gier komputerowych i ich wpływu na funkcjonowanie społeczne i emocjonalne dzieci w wieku przedszkolnym,
- organizacja zajęć z zakresu szkodliwości przemocy „Stop- Agresji”,
- organizacja cyklu zajęć pn. „Prawa Dziecka”, „Rozpoznawanie uczuć własnych, innych osób, nazywanie i odróżnianie różnych form agresji”,
- słuchanie literatury dziecięcej o tematyce szkodliwości przemocy,
- realizacja zajęć tematycznych pn. „Jestem dobrym kolegą”, „Nasz kodeks grupowy”, „Moje prawa i obowiązki”, „Mam prawo różnić się od innych”, „O radości, smutku i innych ważnych sprawach”, „Nasze emocje”,
- wykorzystanie w codziennej pracy dydaktycznej bajek terapeutycznych „Bajki bez barier”,
- konkurs plastyczny pt. „Nie bij, kochaj, szanuj”,
- rozmowy z dziećmi i wychowawcami na temat przemocy,
- wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich, z którymi zostali zapoznani nauczyciele, pracownicy oraz rodzice.

Przedszkole Samorządowe nr 3 w Sandomierzu:

- zapoznanie rodziców z procedurami bezpieczeństwa obowiązującymi w przedszkolu,
- rozwijanie wiedzy rodziców na temat przyczyn i sposobów niwelowania zachowań agresywnych wśród dzieci,
- opracowanie i realizowanie w przedszkolu programu profilaktycznego „Zdrowy i bezpieczny przedszkolak”,
- warsztaty psychologiczne dotyczące rozwiązywania konfliktów przez dzieci,
- organizowanie pogadanek i zajęć profilaktycznych dla dzieci uczące rozwiązywania konfliktów bez przemocy, form i szkodliwości przemocy oraz konstruktywnych sposobów reagowania na przemoc,
- prowadzenie warsztatów na temat emocji przez psychologa i pedagoga specjalnego np. z wykorzystaniem opowiadań A. Konefał,
- gry i zabawy z emocjami- cykl zabaw rozwijających zdolność doświadczenia i wyrażania emocji,
- wprowadzenie Standardów Ochrony Dzieci w Przedszkolu Samorządowym nr 3 w Sandomierzu
- opracowanie kwestionariusza oceny ryzyka występowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, algorytmu postępowania w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie dziecka,

- realizowanie „Programu Ochrony Dzieci”.

Przedszkole Samorządowe nr 5 w Sandomierzu:

- prowadzenie działań profilaktycznych poprzez realizację treści nauczania dotyczących praw człowieka, poszanowania jego godności, tolerancji, sprawiedliwości i wolności,
- prowadzenie rozmów, zabaw ruchowych i dramowych, prezentowanie bajek i filmów mających na celu uświadomienia dzieciom konsekwencji stosowania agresji i przemocy rodzinie i grupie rówieśniczej,
- stosowanie technik relaksacyjnych i wyciszających, bajkoterapii oraz elementów arteterapii dzięki którym można niwelować zachowania agresywne,
- spotkania z przedszkolnym psychologiem i pedagogiem, które uczą dzieci rozpoznawania i nazywania podstawowych emocji, radzenia sobie z przeżywaniem, szanowaniem emocji innych osób, szacunku dla innych, nawiązywania relacji rówieśniczych, rozumienia przynależności do grupy, przyjmowania konsekwencji swojego zachowania i oceniania go w kontekście norm grupowych, współdziałania, rozpoznawania wartości związanych z umiejętnościami i zachowaniami społecznymi, respektowania praw i obowiązków zarówno swoich jak i innych osób,
- spotkania z przedstawicielami zawodów: policji, straży pożarnej, wojska, ze sportowcami oraz osobami związanymi ze sportem. Istotą spotkań jest nie tylko zdrowy styl życia ale również ukazanie dzieciom, iż sport może stanowić skuteczną alternatywę dla przemocy, oferując pozytywne korzyści fizyczne, psychiczne i społeczne,
- prowadzenie cyklu zajęć w ramach Programu Profilaktycznego „Przemocy mówimy NIE”, realizacja programów edukacyjnych na temat empatii, rozwiązywania konfliktów
- wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich, z którymi zostali zapoznani pracownicy i rodzice.

Przedszkole Samorządowe nr 6 w Sandomierzu:

- współpraca przedszkola z asystentami rodzin dzieci objętych pomocą w celu diagnozowania sytuacji w rodzinie,
- udostępnianie rodzicom adresów instytucji gdzie można szukać wsparcia w sytuacjach trudnych,
- informowanie rodziców o wsparciu w specjalistycznych placówkach,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji dla rodziców,
- realizacja programu profilaktycznego „Bezpieczny przedszkolak”,
- współpraca przedszkola z instytucjami m.in. Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- wzmacnianie więzi rodzinnych, motywowanie aktywności rodzin,
- spotkania dzieci z psychologiem,
- organizowane dla rodziców bezpłatnych konsultacji z psychologiem na terenie przedszkola,
- doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów,
- organizowanie zajęć na temat „Prawa dziecka”,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji dla rodziców.

Przedszkole Samorządowe nr 7 w Sandomierzu:

- obserwacje występowania niepokojących zachowań wśród podopiecznych,
- konsultacje z rodzicami celem omawiania zachowań trudnych u dzieci,
- umożliwienie prowadzenia obserwacji psychologicznej na terenie przedszkola,
- włączanie się w akcje, kampanie społeczne oraz konkursy organizowane przez podmioty propagujące działania przeciw przemocy,
- udział dzieci w zajęciach profilaktycznych w ramach programu „Przemocy mówimy Nie!” realizowanego przy współpracy z PCK,
- cykle zajęć na temat: „Co to jest złość?”, „Co to jest agresja?”, „Jak radzić sobie z agresją i przemocą?”,
- opracowanie Kodeksu Złości oraz Sposobów na złość,
- udział w ogólnopolskim projekcie edukacyjnym „Moc Kropek: Odkrywaj, Twórz, Inspiruj” dotyczący m.in. dobrej zabawy bez przemocy,
- realizacja ogólnopolskiego projektu pod hasłem: „Pokój i szacunek to ważna sprawa”,
- udział dzieci w przygotowaniach autorskiej wersji bajki „Dziadka do orzechów”,
- organizowanie pogadanek i zajęć profilaktycznych na temat form i szkodliwość przemocy oraz konstruktywnych sposobów reagowania na przemoc,

- organizacja grupowych spotkań z psychologiem dziecięcym z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej,
- współpraca z wyspecjalizowanymi instytucjami, pedagogiem specjalnym,
- przeciwdziałanie agresywnemu zachowaniu dzieci w grupie poprzez stosowanie różnych form i środków celem wyładowania negatywnego napięcia, np. „Pudełko krzyku”,
- prowadzenie rozmów z dziećmi, gry dydaktyczne, czytanie literatury, uczenie dzieci rozumienia i przestrzegania zasad zgodnego współżycia w grupie, nauka właściwych wzorców zachowania,
- tworzenie i udostępnianie gazetek na tablicach w holu przedszkola dostępnych dla rodziców i opiekunów.

Szkoła Podstawowa nr 1 w Sandomierzu:

- rozmowy z rodzicami, uczniami, udzielanie wsparcia,
- stała opieka pedagoga oraz psychologa nad uczniami, którzy znajdują się w trudnej sytuacji w związku z osobistymi problemami oraz rodzinnymi, prowadzenie działań mediacyjnych między rodzicami,
- działania interwencyjne,
- diagnozowanie sytuacji wychowawczych w szkole,
- realizacja szkolnego programu profilaktycznego,
- realizacja ogólnopolskiego projektu „Każdy inny- wszyscy równi”,
- warsztaty profilaktyczne – fundacja Nowe Horyzonty pt. „Ja decyduję-życie innych szanuje”,
- udział w konkursie „Ciemna strona niebieskiego światła”,
- założenie grupy wsparcia dla rodziców,
- ankiety dotyczące profilaktyki uzależnień,
- ankiety w ramach opracowania standardów ochrony małoletnich,
- organizowanie pogadanek, zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy,
- opracowanie Standardów Ochrony Małoletnich.

Szkoła Podstawowa nr 2 w Sandomierzu:

- zorganizowanie 9 konkursów, kampanii społecznych akcji edukacyjnych i profilaktycznych dotyczących problemu przemocy,
- zorganizowanie 30 pogadanek i zajęć specjalistycznych dla dzieci i młodzieży dotyczących problematyki przemocy,
- opracowanie 10 materiałów informacyjnych dotyczących przemocy.

Szkoła Podstawowa nr 3 w Sandomierzu:

- diagnozowanie środowiska szkolnego w zakresie przemocy poprzez: obserwację zachowań uczniów podczas zajęć i przerw międzylekcyjnych,
- pogłębianie wiedzy i świadomości społecznej uczniów na temat zjawiska przemocy poprzez pogadanki i zajęcia profilaktyczne prowadzone w ramach lekcji wychowawczych-ilość- 116,
- prowadzenie pogadanek z zakresu rozwiązywania konfliktów- ilość 95,
- przeprowadzono około 30 zajęć z zakresu dobrej komunikacji i 40 zajęć na temat rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy,
- zrealizowanie w dwóch klasach programu profilaktycznego „Ja decyduje i innych szanuje” dotyczące zjawiska przemocy,
- 34 spotkania z przedstawicielem Policji,
- 1 konkurs dotyczący przemocy,
- szkolenie dla nauczycieli „Interwencja kryzysowa”,
- przeprowadzono 32 pogadanki dla rodziców na temat metod wychowawczych bez użycia siły,
- opracowano Procedury Ochrony Małoletnich.

Szkoła Podstawowa nr 4 w Sandomierzu:

- przeprowadzenie ankiety wśród uczniów klas 4-5 i 6-8 dotyczącej czynników chroniących i czynnika ryzyka,
- realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego oraz Klasowych Programów Wychowawczo – Profilaktycznych dot. m.in. problematyki przemocy,
- w trakcie zajęć wychowawczych z uczniami omawiana jest tematyka dotycząca zjawiska przemocy,
- profilaktycznie i informacyjnie prowadzone były zajęcia z funkcjonariuszem Policji,

- współpraca z Komendą Powiatową Policji, Zespołem Interdyscyplinarnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym, Polskim Czerwonym Krzyżem Oddziałem Rejonowym w Sandomierzu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Punktem Interwencji Kryzysowej, Urzędem Miejskim,
- organizacja spotkań z rodzicami (indywidualnych i grupowych) dotyczących udzielania informacji o miejscach wsparcia, gdzie można szukać pomocy w sytuacji wystąpienia przemocy, o konsekwencjach prawnych dla sprawcy przemocy,
- w trakcie pracy wychowawczej uczniowie informowani są o tym, czym jest przemoc, jakie są jej przejawy, gdzie szukać pomocy i jak na nią reagować, jakie są konsekwencje prawne wynikające ze stosowania przemocy,
- organizowanie w ramach współpracy z UM w Sandomierzu cyklu warsztatów edukacyjno-profilaktycznych dla rodziców i wychowawców z terenu miasta pt. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców według scenariuszy książki Mazlish i Faber – „Jak mówić żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły”. Cykl zawierał 8 spotkań o tematyce doskonalącej umiejętności wychowawcze oraz komunikację z dzieckiem.

Katolicka Szkoła Podstawowa, Katolickie Liceum Ogólnokształcące:

- uczniowie zostali zapoznani przez wychowawców ze Standardami Ochrony Małoletnich oraz Ustawą „Kamilkową”,
- na godzinach wychowawczych nauczyciele podejmują z uczniami pogadanki z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy,
- pogadanki z pedagogiem specjalnym na temat sprawcy i ofiary przemocy ze szczególnym zwróceniem uwagi na negatywne konsekwencje wynikające z podejmowania tego typu zachowań,
- szkolenie grona pedagogicznego ze Standardów Ochrony Małoletnich pt. „Bezpieczna szkoła. Ochrona uczniów przed przemocą seksualną.”, webinar „Ustawa Kamilka w szkołach” dla dyrektorów i osób odpowiedzialnych za standardy ochrony małoletnich w szkołach katolickich.

I Liceum Ogólnokształcące Collegium Gostomianum w Sandomierzu:

- zajęcia integracyjne dla uczniów klas pierwszych mające na celu zaadaptowanie się uczniów w nowej szkole, zintegrowanie się ze społeczności klasowych w przyjaznej, kreatywnej atmosferze oraz obserwację psychologiczno – pedagogiczną,
- spotkania uczniów klas pierwszych z policjantami na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich, cyberprzemocy, możliwość indywidualnych konsultacji,
- warsztaty prowadzone w ramach projektu Naczelnej Izby Adwokackiej „Adwokaci rozjaśniają prawo”,
- szkolne obchody Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka we współpracy z UNICEF. W ramach akcji edukacyjno- informacyjnej w wybranych klasach wychowawcy przeprowadzili zajęcia warsztatowe w oparciu o scenariusze UNICEF pt. „Moje prawa – prosta sprawa”, „Prawa dzieci z niepełnosprawnościami”,
- realizacja programu profilaktyki „Ars, czyli jak dbać o miłość?”, którego głównym celem było wyposażenie uczestników w wiedzę i umiejętności zmniejszające ryzyko utraty życia i zdrowia ich samych i ich potomków, zwłaszcza spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych,
- realizacja programu profilaktycznego „Lustro”,
- lekcje wychowawcze na temat form i szkodliwości przemocy oraz konstruktywnych sposobów reagowania na przemoc m.in. „Przeciwdziałanie przemocy”, „Konflikty w rodzinie”, „Konstruktywne sposoby radzenia sobie w sytuacjach problemowych”,
- przesyłanie rodzicom materiałów edukacyjnych i linków do webinarów na temat skutecznej komunikacji, kryzysów rozwojowych okresu adolescencji,
- rozpowszechnianie na terenie szkoły materiałów informacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy (telefony pomocowe),
- możliwość indywidualnej rozmowy uczniów i rodziców z pedagogiem szkolnym,
- wdrożenie Standardów Ochrony Małoletnich,
- szkolenie dla kadry pedagogicznej „Skuteczna komunikacja interpersonalna jako sposób na przeciwdziałanie przemocy i agresji”.

II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Sandomierzu:

- podejmowanie i realizacja działań profilaktyczno – wychowawczych przez pedagoga, psychologa, wychowawców i nauczycieli dotyczących zjawiska przemocy,
- organizowanie zajęć m.in. z zakresu komunikacji interpersonalnej, zjawiska agresji i przemocy, integracji grup, zajęć mających na celu podniesienie poziomu własnej wartości, umiejętności radzenia sobie z emocjami oraz prelekcje filmów profilaktycznych i edukacyjnych,
- informowanie uczniów o zjawisku przemocy domowej,
- wskazanie form pomocy oferowanej ofiarom przemocy domowej,
- dostarczanie wiedzy o skutkach prawnych stosowania przemocy domowej,
- prowadzenie zajęć indywidualnych i grupowych z uczniami oraz ich rodzicami przez pedagoga szkolnego dotyczących przemocy, agresji, zapobiegania uzależnieniom, radzenia sobie ze stresem oraz negatywnymi emocjami,
- prowadzenie ankiet wśród uczniów przez pedagoga dotyczących: oceny stanu bezpieczeństwa na terenie szkoły i poza nią, sposobów radzenia sobie z emocjami oraz problemu agresji i stosowania przemocy,
- monitorowanie sytuacji rodzinnej uczniów,
- propagowanie literatury, filmów, reportaży, gazetki ściennych poruszających tematykę przemocy,
- organizacja spotkań z przedstawicielami Policji dotyczące m.in. hejtu, przemocy, cyberprzemocy, konsekwencji prawnych wynikających z popełniania ww. czynów,
- rozmowy indywidualne i grupowe z uczniami,
- pedagogizacja rodziców: polecenie literatury, artykułów, prowadzenie rozmów indywidualnych i spotkań w klasach, udzielenie porad i wskazówek do pracy z dziećmi.

Zespół Szkół Ekonomicznych im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Sandomierzu:

- stałe diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- upowszechnianie informacji na temat instytucji udzielających pomocy (szkolna strona internetowa, szkolny facebook, gazetki informacyjne, e-dziennik),
- monitorowanie anonimowej skrzynki na niepokojące sygnały umieszczonej na korytarzu szkolnym,
- monitorowanie sytuacji uczniów dotkniętych przemocą domową,
- organizowanie konkursów tematycznych z nawiązaniem do problematyki przemocy,
- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujące zachowanie nieagresywne,
- zorganizowanie w szkole „tygodnia profilaktyki”, poruszenie tematyki występowania przemocy domowej,
- udział nauczycieli specjalistów w zakresie szkoleń i warsztatów dotyczących tematyki przemocy,
- stała współpraca między instytucjami zajmującymi się profilaktyką a szkołami,
- współpraca z Komendą Powiatową Policji, Sądem Rejonowym w Sandomierzu, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną,
- przeprowadzanie pogadanek i zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży na temat form i szkodliwości przemocy oraz konstruktywnych sposobów reagowania w jej obliczu,
- spotkania przedstawicieli instytucji wspierających z uczniami i rodzicami,
- systematyczne eliminowanie wszelkiego rodzaju zachowań przemocowych wśród uczniów,
- udostępnienie informacji o ogólnopolskim telefonie zaufania dla ofiar przemocy w rodzinie- Niebieska Linia,
- uaktualnienie procedury „Niebieskie Karty”,
- wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.

Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Ziemi Sandomierskiej w Sandomierzu:

- opracowywanie diagnoz, prowadzenie badań i analizy zjawiska przemocy na bazie przeprowadzonych ankiet,
- przeprowadzanie ankiet wśród uczniów I klas dotyczących agresji w środowisku rówieśniczym,
- monitorowanie zjawiska przemocy na obszarze placówki w formie: pogadanek, rozmów indywidualnych i konsultacji z wychowawcami,
- promowanie programów wsparcia skierowanych do dzieci i młodzieży dotyczących przemocy - filmy i materiały edukacyjne, udział uczniów w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych,
- wprowadzanie i realizacja treści dotyczących przeciwdziałania przemocy oraz programów edukacyjnych,
- zajęcia z pedagogiem specjalnym dotyczące m.in.: sposobów zapobiegania agresji i przemocy, komunikacji interpersonalnej, rozwiązywania konfliktów i radzenia sobie ze stresem,

- spotkania z pedagogiem o tematyce „Przemoc domowa - jak ją rozpoznać i jak reagować”,
- zapewnienie wsparcia dla osób dotkniętych przemocą,
- współpraca z Policją, kuratorami i służbami pomocowymi,
- zajęcia profilaktyczne z przedstawicielem Policji, terapeutą uzależnień,
- organizowanie warsztatów edukacyjnych dla rodziców na temat metod wychowawczych i przeciwdziałania przemocy,
- pogadanki i spotkania profilaktyczne wychowawców internatu z młodzieżą dotyczące reagowania w sytuacjach kryzysowych i przeciwdziałania przemocy,
- zajęcia z Treningu Umiejętności Społecznych.

Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. prof. Zbigniewa Strzeleckiego w Sandomierzu:

- zorganizowanie zewnętrznego programu profilaktycznego dotyczącego m. in. przemocy domowej,
- udział uczniów w 6 spotkaniach z funkcjonariuszem KPP w Sandomierzu,
- opracowanie Standardów Ochrony Małoletnich,
- przekazywanie informacji na temat instytucji, w których można uzyskać profesjonalną pomoc,
- udostępnianie numerów telefonów zaufania,
- współpraca z kuratorami sądowymi, Komendą Powiatową Policji oraz Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Sandomierzu.

Świetlica Środowiskowa w Sandomierzu, Placówka Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie” w Sandomierzu:

- wprowadzenie procedury „Standardy ochrony małoletnich” W ramach procedury zostały przeprowadzane 3 zajęcia edukacyjne, informacyjne, profilaktyczne dotyczące przemocy. Każdy rodzic lub opiekun został indywidualnie zapoznany z procedurą,
- pracownicy wzięli udział w Ogólnopolskiej Konferencji „Ochrona dzieci przed przemocą domową – wspólnym obowiązkiem”

Sąd Rejonowy w Sandomierzu, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej:

- współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie,
- w ramach sprawowanych dozorów i nadzorów kuratorzy podejmują działania zmierzające do zminimalizowania zjawiska dysfunkcji opiekuńczo – wychowawczych w nadzorowanych rodzinach, promowania zdrowego modelu rodziny, resocjalizacji osób stosujących przemoc oraz udzielanie wsparcia i pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie,
- w 2024 roku w Ośrodku Kuratorskim przy Sadzie Rejonowym w Sandomierzu prowadzone były zajęcia psycho-edukacyjne, korekcyjno-edukacyjne, socjoterapeutyczne i/lub warsztaty dla podopiecznych w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025,
- obchody „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem”, gdzie celem akcji jest zwrócenie szczególnej uwagi na potrzeby ofiar przestępstw oraz niesienie potrzebującym skutecznej pomocy w formie bezpłatnych porad prawnych,
- publikowani na stronie internetowej sądu wykazu instytucji i podmiotów działających na terenie województwa świętokrzyskiego w obszarze wspierania osób dotkniętych przemocą.

Komenda Powiatowa Policji w Sandomierzu:

- współpraca z instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie m. in. poprzez uczestnictwo w Zespołach Interdyscyplinarnych,
- monitorowanie przez dzielnicowych sytuacji rodzin dotkniętych przemocą domową,
- przeszkolenie kadry z zakresu podejmowania właściwych działań dotyczących interwencji w rodzinach, w których istnieje podejrzenie stosowania przemocy domowej, a także kompletnego i rzetelnego wypełniania formularzy „Niebieska Karta”,
- dzielnicowi KPP w Sandomierzu przeprowadzili 211 spotkań profilaktycznych o tematyce związanej m. in. z przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Urząd Miejski w Sandomierzu, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- przeprowadzenie kolejnej edycji kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł 2024”, którego głównym celem było promowanie konstruktywnych postaw zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych aktywności prospołecznych jako alternatywy wobec wielu zachowań ryzykownych, szczególnie picia alkoholu,

- zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy,
- kontynuacja programu „Projekt lustro”, którego celem było wsparcie młodzieży w procesie dojrzewania i pozykiwania kompetencji potrzebnych w życiu społecznym,
- realizacja w szkołach podstawowych oraz w Świetlicy Środowiskowej i Placówce Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie” programu profilaktycznego „Spójrz inaczej”,
- przeprowadzono 2 cykle warsztatów pn. „Szkola dla rodziców i wychowawców”,
- rozpowszechnianie na tablicach informacyjnych oraz stronie internetowej Urzędu Miejskiego informacji dotyczących placówek pomocowych,
- działania członka Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego,
- szkolenia i warsztaty dla trenerów, pracowników, działaczy młodzieżowych klubów sportowych w zakresie profilaktyki uzależnień pod nazwą „Profilaktyka przez sport”,
- Gmina Sandomierz przekazała dotację celową na podstawie ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie na realizację zadań publicznych pn. „Działalność edukacyjno- konsultacyjna dla ofiar przemocy, osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób w kryzysie”. W ramach powyższego zadania funkcjonuje w Sandomierzu Punkt Edukacyjno- Konsultacyjny, w którym można skorzystać z bezpłatnej formy poradnictwa oraz wsparcia. W Punkcie można było skorzystać z pomocy psychologa, prawnika, terapeuty uzależnień oraz specjalisty ds. przemocy w rodzinie,
- gmina Sandomierz realizowała w 2024 roku zadanie na podstawie ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie pn. „Działalność informacyjno-edukacyjna dla dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy”,
- w 2024 roku w ramach realizacji zadań pożytku publicznego przeprowadzono warsztaty pod tytułem „Jaszkółka-warsztaty zanurzone w profilaktyce”,
- prenumerata miesięczników „Świat problemów”, „Remedium”, które dot. m.in. profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie (miesięczniki przekazywane były do sandomierskich placówek oświatowych tj. szkół podstawowych, Świetlicy Środowiskowej, Placówki Wsparcia Dziennego „Przystanek Błonie”),
- zakupiono i przekazano do Zespołu Interdyscyplinarnego pakiet materiałów kampanii „Reaguj na przemoc”,
- w 2024 roku na zlecenie gminy Sandomierz pracowano „Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych Gminy Sandomierz” oraz „Diagnozę Lokalnych Zagrożeń wynikających z przemocy domowej oraz w środowisku szkolnym w Gminie Sandomierz” ,
- zorganizowanie szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sandomierzu. Zakres szkolenia obejmował m.in. wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji dziecka oraz omówieniem kwestii właściwego prowadzenia dokumentacji, planu pomocy rodzinie, monitorowanie sytuacji w rodzinie. W szkoleniu brało udział ok. 30 osób.

Szpital Specjalistyczny Ducha Świętego w Sandomierzu:

- działania diagnostyczne w zakresie diagnozy neologicznej i problemowej,
- programy psychoterapii uzależnień (program podstawowy i program pogłębiony), w które wpisane są działania mające na celu zatrzymanie przemocy,
- program zaburzeń funkcjonowania członków rodziny osób uzależnionych, które powstają na skutek nadmiernego spożywania alkoholu lub używania innych substancji psychoaktywnych przez osoby bliskie (program psychoterapii dla członków rodzin),
- indywidualne świadczenia zapobiegawczo- lecznicze oraz rehabilitacyjne dla osób uzależnionych i członków ich rodzin,
- działania konsultacyjno - edukacyjne dla członków rodzin osób uzależnionych od alkoholu,
- wdrożenie Standardów Ochrony Małoletnich.

Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sandomierzu:

- Poradnia w roku szkolnym 2023/2024 przyjęła 1154 dzieci i młodzieży. Udzielono rodzicom 1832 porad bez badań, przeprowadzono 33 wykłady/prelekcje, w których uczestniczyło 1137 rodziców.
- Poradnia zapewnia kompleksową pomoc i wsparcie, która realizowana jest w różnorodnych formach, tj.: zajęcia terapii logopedycznej, zajęcia terapii pedagogicznej, zajęcia EEG Biofeedback, diagnozę i terapię Centralnego Zaburzenia Przetwarzania Słuchowego, pomoc psychologiczna dzieci i młodzieży

- oraz ich rodzin, interwencja kryzysowa, psychoprofilaktyka i psychoedukacja, porady, treningi, warsztaty, zajęcia związane z trudnościami adaptacyjnymi, mediacje,
- psycholodzy i pedagodzy udzielali indywidualnych porad w ramach organizowanych w placówkach punktów konsultacyjnych,
 - realizacja programu „Inni, a jednak tacy sami” o dzieciach przewlekle chorych i niepełnosprawnych,
 - organizacja i prowadzenie zespołów merytorycznych dla pedagogów i psychologów w ramach tworzenia przez Poradnię sieci współpracy i samokształcenia,
 - pracownicy Poradni prowadzili systematycznie obserwacje dzieci i młodzieży na terenie placówek (przedszkoli i szkół) pod kątem wykrywania zaburzeń rozwojowych,
 - psycholodzy i pedagodzy udzielali porad rodzicom/opiekunom dzieci i młodzieży w ramach organizowanych w placówkach punktów konsultacyjnych. Do najczęściej zgłaszanych przez rodziców można zaliczyć: problemy wychowawcze, zaburzenia emocjonalne, konflikty rodzinne, problemy zdrowotne, zaburzenia psychiczne, uzależnienia od Internetu i gier komputerowych, przemoc psychiczna.

Zespół Interdyscyplinarny w Sandomierzu:

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego podejmują działania profilaktyczne, edukacyjne, informacyjne o możliwości uzyskania pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej. Rozpowszechniają w środowiskach ulotki oraz broszury informacyjne.

W dniu 17.05.2024r. pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Sandomierzu przeprowadzili warsztaty profilaktyczne na temat „Czym jest przemoc domowa i czym jest przeciwdziałanie przemocy? Procedura Niebieskie Karty” realizowane w ramach inicjatywy kapituły samorządności pn. „Nie krzywdź i nie daj się krzywdzić- Stop przemocy. Start bezpieczeństwu” skierowane do młodzieży sandomierskiego Hufca Pracy z kl. II SB. Podczas warsztatów młodzież uzyskała wiedzę na temat zjawiska przemocy domowej, form przemocy, konsekwencji jej doświadczania oraz procedury „Niebieskie Karty”. Młodzież dowiedziała się jak rozpoznawać zachowania przemocowe, uzyskała informację gdzie szukać pomocy w przypadku zagrożenia przemocą domową. Pracownicy socjalni przekazali uczestnikom spotkania ulotki oraz broszury informacyjne.

W dniu 11.06.2024r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzili zajęcia profilaktyczne dotyczące problematyki przemocy domowej dla uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej „Integracja” w Sandomierzu.

ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI DZIAŁAŃ WOBEC OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ

W ramach współpracy z instytucjami zajmującymi się pomocą osobom dotkniętym przemocą domową funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi przedstawiciele różnych instytucji i organizacji z terenu gminy Sandomierz. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele 7 instytucji z terenu miasta Sandomierz tj.:

- Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Sądu Rejonowego,
- Komendy Powiatowej Policji,
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Oddziału Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża,
- Szpitala Specjalistycznego Ducha Świętego,
- Oświaty (Szkoła Podstawowa nr 4)

W 2024 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego w Sandomierzu wpłynęły 53 formularze Niebieskie Karty. W celu zapewnienia kompleksowej pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej były powoływane grupy diagnostyczno- pomocowe, w skład których wchodził dzielnicowy oraz pracownik socjalny. Jeżeli sytuacja osoby doznającej przemocy domowej lub osoby stosującej przemoc domową tego wymagała skład grupy diagnostyczno- pomocowej był poszerzany w zależności od potrzeb.

W ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” w 2024 złożono 2 wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sandomierzu, 9 wniosków do Sądu Rejonowego w Sandomierzu o wgląd w sytuację rodziny, 1 zawiadomienie do Prokuratury Rejonowej w Sandomierzu

o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z użyciem przemocy domowej oraz 1 skierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawcy przemocy.

Prokuratura Rejonowa w Sandomierzu w 2024 roku :

- zarejestrowała 105 postępowań przygotowawczych o czyn z art. 207 § 1 k.k., polegający na fizycznym i psychicznym znęcaniu się nad osobą najbliższą lub inną pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności,
- zarejestrowała 3 postępowania z art.207§1a k.k. polegający na fizycznym i psychicznym znęcaniu się nad osobą nieporadną ze względu na wiek, stan fizyczny i psychiczny,
- skierowała do sądów 20 aktów oskarżenia przeciwko sprawcom przemocy w rodzinie,
- w toku prowadzonych postępowań przygotowawczych wobec podejrzanych o czyn z art. 207 kk nie był zastosowany środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania,
- wobec 11 podejrzanych zastosowano środek zapobiegawczy w postaci dozoru policji, połączony z zakazem kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej, dotkniętej przemocą,
- w stosunku do 7 sprawców zastosowała nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
- podejmowała działania wobec sprawców przemocy w rodzinie w ramach działalności pozakarnej,
- zarejestrowała 55 spraw o leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu,
- skierowała do Sądu Rodzinnego 28 wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób nadużywających alkoholu, 6 wniosków o ustanowienie reprezentanta dla małoletniego dziecka i 1 wniosek o podwyższenie alimentów.
- W 2024 roku do Sądu Rejonowego w Sandomierzu wpłynął 1 wniosek o zabezpieczenie w sprawie o zobowiązanie sprawcy przemocy do opuszczenia mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny dotkniętym przemocą lub zakazanie zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia rozpatrywanych w trybie art. 11 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

PODNOSZENIE KOMPETENCJI SŁUŻB ZAJMUJĄCYCH SIĘ POMOCĄ OSOBOM, RODZINOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Sandomierzu w 2024 r. podnosili swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach, webinarach, spotkaniach edukacyjno-informacyjnych:

- 02.02.2024 r. szkolenie „Funkcjonowanie Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Diagnostyczno-Pomocowych po zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Realizacja procedury Niebieska Karta”, które było prowadzone przez Pana Adama Mołdoch w ramach Forum Pomocy Społecznej organizowanego w Kielcach,
- 27.02.2024 r. spotkanie z przedstawicielami Fundacji „Pestka” - prezesem fundacji P. Anną Mikołajczyk, P. Alicją Janiak i P. Dawidem Dziarmaga, którzy przedstawili działania fundacji na rzecz osób dotkniętych przemocą domową,
- 19.03.2024 r. szkolenie „Procedura odebrania dziecka (zapewnienia dziecku ochrony) w świetle zmian wynikających z rozporządzenia z dnia 4 września 2023 roku oraz zmian wynikających z tzw. ustawy Kamilkowej” prowadzone przez Pana Piotra Pizkozuba,
- 10.04.2024r. webinar prowadzony przez Panią Magdalenę Szafrank „Przemoc wobec dzieci- skala zjawiska i wyzwania dla służb społecznych”, które było organizowane przez Fundację Instytut Nowej Kultury,
- 16.05.2024 r. konferencji pt. „Rodzina i środowisko lokalne w profilaktyce uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy” oraz warsztatach „Procedura Niebieskie Karty w praktyce- rozmowy o rozwiązaniach” organizowanych w ramach XXI Świętokrzyskich Dni Profilaktyki,
- 04.06.2024 r. szkolenie „Funkcjonowanie grup diagnostyczno- pomocowych oraz procedura Niebieskie Karty w praktyce,, , prowadzone przez Panią Annę Matras,
- 20.06.2024r. webinar „Przemoc wobec dzieci a standardy ochrony” w ramach kampanii edukacyjnej „Przeciwdziałanie przemocy domowej”, prowadzone przez Panią Magdalenę Szafrank,
- 25.06.2024r. szkolenie „Najczęstsze nieprawidłowości i uchybienia w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w działaniach ZI i GDP”, prowadzone przez Panią Annę Matras,

- 28-30.10.2024r. wszyscy członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Sandomierzu uczestniczyli w organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego trzydniowym szkoleniu „Przeciwdziałanie przemocy domowej”, prowadzone przez Pana Marcina Szczerbę, Panią Agatę Szwech oraz Panią Irenę Kościsz,
- 13.12.2024r. szkolenie pt. „Współpraca Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej”, prowadzone przez Panią Annę Matras.
- W ramach posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się także szkolenia wewnętrzne dotyczące problematyki przemocy domowej, zmian do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Instytucje zaangażowane w działania w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dodatkowo podnosiły kompetencję pracowników poprzez:

- samodoskonalenie z dostępnych źródeł,
- udział w tematycznych szkoleniach, webinarjach, warsztatach, superwizji.

Dzięki realizacji powyższych działań możliwe było m.in: świadczenie kompleksowej pomocy dla osób dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej, zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy, jak i poradnictwa specjalistycznego zarówno dla osób doznających przemocy domowej, jak dla osób stosujących przemoc domową.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Sandomierz wzorem lat ubiegłych były realizowane zgodnie z założeniami Programu. Podejmowane były liczne działania profilaktyczno – edukacyjne oraz szkoleniowe, skierowane bezpośrednio do mieszkańców, jak i do specjalistów udzielających pomocy i wsparcia mieszkańcom gminy Sandomierz w celu przeciwdziałania przemocy domowej.

Instytucje i podmioty starały się wspierać osoby i rodziny będące w trudnej sytuacji życiowej, ze szczególnym uwzględnieniem osób najsłabszych, w tym dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i starszych. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy domowej i stosującym przemoc domową możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy jest niezwykle ważnym czynnikiem przeciwdziałania zjawisku. Wspólne działania mają większą szansę powodzenia dlatego najważniejszym elementem łączącym oddziaływania w obszarze przemocy jest stała i ścisła współpraca instytucji.